

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

април 2022 / број 64

4/2022

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
 0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година VI, број 64, АПРИЛ 2022.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравец Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

Билана Бауцал Рајић, самостални саветник у Одсеку за порез на доходак грађана и доприносе;

мр Жељко Албанезе;

Јелена Драгојловић, самостални

саветник у Одсеку за порезе на имовину Министарства финансија;

мр Јован Чанак;

др Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”;

дипл. екон. Тања Ђелкапић, саветник у Министарству финансија

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашевић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657ПОСЛОВНИ саветник : часопис за
рачуноводство, финансије и порезе / главни
и одговорни уредник Маријана Жиравец
Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017) - . -
Београд : ИНГ-ПРО, 2017. (Београд : Digital
art). - 30 cmМесечно. - Друго издање на другом
медјуму:Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-
3825ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Само што је прошло подне, а Милутин у радионици чује ударање чекића који допире из куће, а надгласава његов транзистор. Сав престрављен пошао је у кућу, у страху да је Марица прешла са немилосрдног рибања каде на обијање плочица у купатилу јер ПИС поново блокира и не може да поднесе финансијске извештаје. Прошао је крај Маричине канцеларије и видео да она није ту. Сто уредно поспремљен, пепељара празна, чак је празна и она кутија у коју слаже документацију за књижење да се излуфтира од вируса пре него што је прокњижи. Прошао је и поред купатила, али је светло било угашено. Погледао је и у просторију где је најмање очекивао у ово доба дана – у кухињу, кад оно Марица за пултом туче шницле. Иначе је ова сцена мелем за очи Милутину, али март још није прошао, још траје подношење финансијских извештаја и Маричина непрестана битка са апликацијама, сертификатима и њиховом судбинском везом која никада не функционише како треба, што је излуђује.

Милутин се најзад окуражи да је дозове: „Маро, јел’ све у реду?”

Марица га је само погледала преко рамена, не дижући руке са шницли: „Наравно да је све у реду, а што не би било?”

„Спремаш нам нешто лепо за ручак”, бојажљиво и даље пита Милутин.

„Спремам, ваљда видиш. Нећу ваљда шницлама мачку да храним. А што се па ти чудиш? Кад подгревам пасуљ целу седмицу – ти гунђаш, кад спремам свеж ручак – ти се чудиш. Теби, Милутине, никада угодити”, окренула се Марица и посолела месо.

Одједном се Милутин опустио, па ће весело: „Па, ја сад тек разумем, ти си завршила и предала све финансијске извештаје, па да прославимо и поједемо ручак ко људи!”

Окренуо се и пошао натраг у радионицу, добацивши у ходу још и: „Пошто сам и ја савладао тај нови фискални уређај, а ти завршила извештаје, мислим да је време да резервишем бању.”

Смеши се Марица и ставља уље у тигањ да се греје.

Наш ум ради прековремено. Већину стреса стварамо сами дозвољавајући да верујемо како смо препуштени на милост и немилост свим факторима из окружења у ком живимо и радимо. Пуштамо да они диктирају начин реаговања на обавезе, а не наше сопствене мисли. Ум се због тога убрзава и претрпава јер се брани од напада. Они који примају те наметнуте вањске утицаје сталоженије имају значајно нижи ниво стреса.

Мноштво људи сматра да мора да стигне све да обави у што краћем времену, а да након тога треба да узме годишњи одмор који је једини синоним за стање када човек „стане”. Тачно, годишњи одмор је одличан начин да се ресетујемо, али он је једном годишње и питање је да ли је довољно само тада на тај начин „стати”.

„Ток догађаја у животу не зависи од нас, никако или врло мало, али начин на који ћемо догађаје поднети зависи у доброј мери од нас самих, дакле – на то треба трошити снагу и обраћати пажњу.”

Иво Андрић

АКТУЕЛНА ТЕМА

Донета је нова Уредба о финансијској подршци обвезницима фискализације	6
Коментар Правилника о обрасцу архивске књиге	9

РАЧУНОВОДСТВО

Поступци консолидовања приликом састављања консолидованих финансијских извештаја за 2021. годину	11
1 Разврставање група	13
2 Ослобађање матичног друштва од обавезе састављања и достављања консолидованог финансијског извештаја за 2021. годину	14
2.1 Мале групе	14
2.2 Поседовано матично правно лице	15
2.3 Трећи и четврти изузетак	16
2.4 Правна лица која нису повезана путем капитала	17
3 Утврђивање која правна лица улазе у круг консолидовања	17
3.1 Основни критеријум за консолидацију је контрола	17
3.2 Почетак консолидације	19
3.3 Губитак контроле над зависним друштвима	20
3.4 Зависно правно лице у иностранству	21
3.5 Учешће у заједничким подухватима и придружена правна лица	21
4 Претпоставке за састављање консолидованих финансијских извештаја	22
4.1 Јединствене рачуноводствене политике	22
4.2 Исти датум извештавања	23
5 Евидентирање улагања у зависна, придружена и заједнички контролисана правна лица у појединачним финансијским извештајима матичног правног лица	23
6 Процедуре и поступци консолидовања приликом састављања консолидованих финансијских извештаја за 2021. годину	25
6.1 Консолидовање капитала и учешћа у капиталу – опште одредбе	27
6.2 Консолидовање и обрачун учешћа без права контроле	29
6.3 Консолидовање капитала услед докапитализације зависног друштва уносом неновчаног улога	32
6.4 Консолидовање финансијских пласмана и финансијских обавеза	34
6.5 Консолидовање прихода и расхода и потраживања и обавеза по основу камата	35
6.6 Консолидовање потраживања и обавеза	35
6.7 Консолидовање прихода и расхода и потраживања и обавеза по основу међусобних услуга	37
6.8 Консолидовање датих и примљених аванса	38
6.9 Консолидовање прихода и расхода проистеклих из интерног промета добара	38
6.10 Консолидовање по основу интерне продаје основних средстава	44
6.11 Консолидовање инвестиционих некретнина датих у закуп члану групе	45
6.12 Обрачун закупа у складу са МСФИ 16 за потребе консолидације групе	54
6.13 Консолидовање прихода од дивиденде	55
6.14 Консолидовање пореских потраживања и обавеза	56
7 Пренос резултата поступка консолидовања из биланса успеха у биланс стања	57
8 Консолидовање текућег и одложеног пореза	58
9 Укључивање финансијских извештаја иностраног зависног правног лица у консолидоване финансијске извештаје матичног друштва у Србији	58

ПОРЕЗИ

Промет добара и услуга у слободне зоне из угла опорезивања ПДВ-ом	62
1 Слободне зоне као територије са посебним погодностима	62
1.1 Субјекти у пословању слободних зона	62
1.2 Грађевински објекти и делатности у слободним зонама	63
1.3 Допремање робе у слободну зону и стављање у поступак	63
2 Пореска ослобођења са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга који се врши корисницима слободних зона	64
2.1 Унос добара у слободну зону који се врши обвезнику ПДВ-а – кориснику слободне зоне	64

2.2	Превозне и друге услуге које су непосредно повезане са уносом добара у слободну зону	67
2.3	Промет добара и услуга у слободној зони који се врши обвезнику ПДВ-а – кориснику слободне зоне	69
3	Пореска ослобођења са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга који се врши страном лицу које има закључен уговор са обвезником ПДВ-а – корисником слободне зоне да та добра угради у добра намењена отпремању у иностранство	71
3.1	Промет добара која се уносе у слободну зону, који се врши страном лицу које има закључен уговор са обвезником ПДВ-а – корисником слободне зоне	71
3.2	Превозне и друге услуге које су непосредно повезане са уносом добара у слободну зону, које се врше страном лицу које има закључен уговор са обвезником ПДВ-а – корисником слободне зоне	72
3.3	Промет добара у слободној зони који се врши страном лицу које има закључен уговор са обвезником ПДВ-а – корисником слободне зоне	72
4	Промет добара између корисника различитих слободних зона и изношење добара из слободне зоне	72
5	Исказивање података у обрасцу ПОПДВ	73
	Порез на наслеђе и поклон у Републици Србији	75
1	Предмет опорезивања порезом на наслеђе и поклон	75
2	Изузимања од опорезивања порезом на наслеђе и поклон	78
3	Обвезник пореза на наслеђе и поклон	79
4	Основица пореза на наслеђе и поклон	80
5	Настанак обавезе по основу пореза на наслеђе и поклон	82
6	Стопе пореза на наслеђе и поклон	82
7	Олакшице при плаћању пореза на наслеђе и поклон	83
7.1	Пореска ослобођења	83
7.2	Порески кредит	89
8	Пореска пријава за утврђивање пореза на наслеђе и поклон	90
9	Утврђивање и плаћање пореза на наслеђе и поклон	93
9.1	Преношење надлежности са Пореске управе на јединице локалне самоуправе	95
	Кратке теме из области ПДВ-а кроз питања претплатника	95
1	Настанак пореске обавезе	95
	Интерни обрачун ПДВ-а по основу аванса плаћеног страном лицу за будућу услугу	95
	Ослобођење од интерног обрачуна ПДВ-а када страном лице пружа услугу у вези са извозом добара	95
	Преплата на рачуну купца након одобрења годишњег попушта – аванс	96
	Превозне услуге пружене у вези са отпремањем добара на територију АПКМ	99
2	Место промета добара и услуга	99
	Место промета услуге складиштења	99
	Учествовање и присуствовање сајму у иностранству – (не)постојање обавезе интерног обрачуна ПДВ-а	99
	Место промета услуге сервисирања опреме и обавеза вршења интерног обрачуна ПДВ-а ако услугу пружа страном лице	100
	Испорука делова са уградњом страном правном лицу	100
	Консултантске услуге пружене у вези са непокретношћу	100
3	Право на одбитак претходног пореза	101
	Аванс плаћен пре уласка у систем ПДВ-а, при чему је набавка опреме извршена након што је купац постао обвезник ПДВ-а	101
	Право на одбитак претходног ПДВ-а по основу услуга смештаја, исхране и превоза на службеном путу	101
	Право на одбитак претходног ПДВ-а по основу набавке рекламног материјала	101
4	ПДВ у грађевинарству	102
	Аванс и коначни рачун у истом периоду – износ датог аванса виши од вредности радова по рачуну	102
	Вредност појединачних трошкова (спецификација), који заједно чине накнаду исказану на једном рачуну, није од утицаја на одређивање пореског дужника	102
5	Остало	103
	Застаревање права на измену ПДВ основице	103
	Застаревање права на коришћење пореског кредита и повраћај ПДВ разлике	103
	Чување документације о ПДВ-у	104
	Унос непокретности у капитал привредног друштва: ПДВ, капитални добитак и ППАП	105
	Исправка издатог (примљеног) неисправног рачуна	106
	ПОПДВ: Повраћај аванса примљеног за будући извоз робе	106
	Стопа ПДВ-а на услугу превоза радника	107
	Евидентирање малог обвезника у систем ПДВ-а	107
	Евидентирање удружења у систем ПДВ-а	108
	Претежни извозник: извоз опреме (основног средства)	109

ЗАРАДЕ

Пореска пријава за годишњи порез на доходак грађана за 2021. годину – подношење до 16. маја

2022. године.....	110
1 Обвезници годишњег пореза на доходак.....	110
1.1 Резиденти – обвезници пореза.....	110
1.2 Нерезиденти – порески обвезници.....	111
2 Неопорезиви износ годишњег дохотка за 2021. годину.....	112
3 Приходи који се опорезују годишњим порезом на доходак.....	112
3.1 Зарада.....	112
3.2 Посебни случајеви – приходи који се урачунавају у приходе који подлежу годишњем опорезивању.....	113
4 Умањивање прихода по основу плаћеног пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање.....	114
5 Приходи који се НЕ узимају у обзир приликом годишњег опорезивања дохотка.....	115
6 Умањење дохотка за годишње опорезивање за обвезнике који имају мање од 40 година живота.....	116
7 Доходак за опорезивање.....	116
8 Пореска основица – лични одбици.....	117
9 Пореска стопа годишњег пореза на доходак.....	118
10 Пример обрачуна годишњег пореза.....	118
11 Подношење пореске пријаве за годишњи порез на доходак грађана.....	119
11.1 Прописана је нова пореска пријава.....	119
11.2 Прилагање доказа уз пореску пријаву.....	120
12 Уношење података у образац ППДГ-2Р (део 3).....	121
13 Плаћање годишњег пореза.....	127
14 Продужење рока за подношење пореске пријаве.....	127
15 Казнене одредбе.....	128
Издаци послодаваца за исплату појединих врста накнада за рад запослених, односно других лица.....	128
1 Трошкови исплате зарада запосленима.....	129
2 Исплата накнада за рад на основу уговора ван радног односа.....	130
2.1 Рад по уговору о делу.....	130
2.2 Рад незапослених и пензионера по уговору о привремено-повременом обављању послова.....	131
2.3 Привремени и повремени послови преко задруге које обавља извршилац млађи од 26 година.....	132
2.4 Привремени и повремени послови преко задруге које обавља извршилац који се не налази на школовању, односно који има навршених 26 година живота.....	132
2.5 Остваривање прихода од ауторских права.....	132
2.6 Обављање послова по уговору о допунском раду.....	133
Накнада трошкова службеног путовања у земљи и иностранству.....	134
1 Службено путовање у земљи.....	134
1.1 Дужина трајања службеног путовања у земљи.....	134
1.2 Прековремени рад на службеном путу.....	135
1.3 Налог за службено путовање у земљи и исплата аконтације.....	135
1.4 Дневнице за службено путовање у земљи.....	136
1.5 Накнада трошкова смештаја на службеном путу.....	137
1.6 Накнада трошкова превоза на службеном путу у земљи.....	137
1.7 Остали трошкови службеног путовања.....	140
2 Службено путовање у иностранство.....	140
2.1 Дужина трајања службеног путовања у иностранство.....	140
2.2 Налог за службено путовање у иностранство и исплата аконтације.....	140
2.3 Дневнице за службено путовање у иностранство.....	140
2.4 Трошкови смештаја и превоза на службеном путу у иностранству.....	141
2.5 Остали трошкови службеног путовања у иностранство.....	142
2.6 Правдање путних трошкова.....	142
Исплата и опорезивања примања чланова органа за спровођење избора.....	143
1 Накнаде за рад члановима изборних комисија и бирачких одбора (осим чланова Републичке изборне комисије).....	144
2 Обрачун пореских обавеза на накнаду за рад члановима Републичке изборне комисије.....	145
Одсуство са рада и исплате запосленима поводом верских и државног празника у априлу у мају.....	147
1 Нерадни дани са правом на накнаду зараде за празнике у априлу и мају.....	147

2 Обрачун накнаде зараде за дане празника	148
2.1 У складу са Законом о раду	148
2.2 Утврђивање накнаде плате за одсуство на дан празника за запослене у јавном сектору	150
3 Право запосленог на зараду и увећању зараду за рад на дан празника	151
4 Остале напомене	154
Кратке теме из области зарада, накнада зарада и осталих прихода грађана кроз питања претплатника..	155
Новчана помоћ за лечење запосленог	155
Топли оброк: различите цене различитих врста obroка које послодавац обезбеђује запосленима	155
Отпремнина приликом престанка радног односа и неисплаћени регрес за годишњи одмор који је у целости искоришћен ..	156
Основица за обрачун пензије: бонус, топли оброк и регрес	156
Службени пут запослених који раде на грађевини ван места становања	157
Накнада за превоз када запослени у делу месеца користи годишњи одмор	158
Здравствени прегледи и лечење запослених у приватним здравственим установама	158
Квалификовани новозапослени: прекид радног односа код послодавца и поново заснивање радног односа код истог послодавца након неког времена	160
Квалификовани новозапослени: шифре прихода у 2022. години – 101 28 0 и 101 29 0	161
Трудничко боловање: основица за утврђивање накнаде зараде када је запослена у претходних дванаест месеци била на породилском одсуству и одсуству ради неге детета	161
Привремени и повремени послови: опорезивање накнаде трошкова на службеном путу	161
Плаћање пореза и доприноса по одбитку за лице које је у блокади путем асигнације	162
Новчана помоћ за лечење лица које није запослено код даваоца помоћи	164
Опорезивање преноса удела без накнаде који врши физичко лице	165
Пореско ослобођење од пореза на капитални добитак приликом улагања средстава у решавање стамбеног питања	165
Приход који бивши предузетник оствари од продаје имовине која му је остала након брисања из регистра	166
Опорезивање продаје непокретности која се налази у иностранству, при чему ју је физичко лице стекло наслеђивањем од тетке	166

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Евиденција повратне амбалаже са аспекта пореских и рачуноводствених прописа код корисника јавних средстава који примењују Контни план за буџетски систем	167
1 Порески аспект повратне амбалаже код испоручиоца робе	168
2 Евидентирање амбалаже према Контном плану за буџетски систем	169
2.1 Рачуноводствена евиденција и порески аспект повратне амбалаже када корисник јавних средстава приликом куповине преузима робу од продавца	169
2.2 Рачуноводствена евиденција и порески аспект код корисника јавних средстава који приликом продаје испоручују робу купцу у повратној амбалажи	171

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за април 2022. године	173
Актуелни статистички подаци на дан 25. 3. 2022. године	178
1 Просечна месечна зарада по запосленом	178
1.1 Петоструки износ просечне месечне зараде за децембар – примена за сврхе обрачуна пореске амортизације у обрасцу ОА	178
2 Доприноси за социјално осигурање	178
2.1 Стопе доприноса	178
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	178
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса	178
3 Минимална зарада	178
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	179
5 Индекс потрошачких цена	179
6 Законске камате	179
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе	179
6.2 Годишња законска затезна камата	179
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	180
Ревалоризација отплатних рата по основу уговора о откупу стана под 31. 12. 2021. године	183

Донета је нова Уредба о финансијској подршци обвезницима фискализације

Влада Републике Србије донела је нову **Уредбу о утврђивању Програма финансијске подршке обвезницима фискализације за усклађивање пословања са законом којим се уређује фискализација** („Сл. гласник РС” бр. 32/2022 – даље: **нова Уредба**). Та уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”, тј. од **11. марта 2022. године**.

Ступањем на снагу нове Уредбе престаје да важи Уредба о утврђивању Програма финансијске подршке обвезницима фискализације за усклађивање пословања са законом којим се уређује фискализација („Сл. гласник РС” бр. 95/21 – даље: **стара Уредба**).

Новом Уредбом поново се утврђује Програм финансијске подршке обвезницима фискализације **за усклађивање пословања са Законом о фискализацији** („Сл. гласник РС” бр. 153/2020 и 96/2021 – даље: **Закон**).

Право на коришћење финансијске подршке имају обвезници фискализације који су, у смислу Закона, основани и уписани у надлежни регистар **закључно са 29. октобром 2021. године**. Дакле, **финансијска подршка и даље је намењена само онима који су на њу и првобитно имали право**, али је из неког разлога **нису искористили**.

Право на финансијску подршку из наведеног програма обвезник фискализације може да оствари само по основу пословних простора и пословних просторија за које је Пореска управа доделила јединствену ознаку пословног простора и пословне просторије.

Постојећи обвезник фискализације (лице које је у обавези да евидентира сваки појединачно остварени промет преко фискалне касе у складу са законом којим се уређује фискализација) може да оствари право на финансијску подршку по сваком пријављеном пословном простору и пријављеној пословној просторији у износу од 100 евра у динарској противвредности по средњем курсу

Народне банке Србије на дан ступања на снагу наведене уредбе, као и на финансијску подршку по свакој пријављеној активној фискализованом фискалној каси у износу од 100 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан ступања на снагу те уредбе. У случају да је укупан број пријављених пословних простора и просторија постојећег обвезника већи од броја пријављених активних фискализованих фискалних каса, висина финансијске подршке која се додељује на основу броја пословних простора и просторија биће обрачуната у односу на број пријављених активних фискализованих фискалних каса.

Нови обвезник фискализације (лице које није у обавези да евидентира сваки појединачно остварени промет преко фискалне касе у складу са законом којим се уређују фискалне касе, а није ослобођено од обавезе евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја у складу са законом којим се уређује фискализација) може да оствари право на финансијску подршку по сваком пријављеном пословном простору и пријављеној пословној просторији у износу од 100 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан ступања на снагу те уредбе, као и на финансијску подршку за један електронски фискални уређај у износу од 100 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан ступања на снагу те уредбе, и то по сваком пријављеном пословном простору и пријављеној пословној просторији. У случају да нови обвезник фискализације у изјави за доделу финансијске подршке за фискализацију наведе више пословних простора и просторија, Пореска управа може да одобри финансијску подршку за мањи број пословних простора и просторија и електронских фискалних уређаја од наведеног броја уколико утврди да наведени подаци у изјави не одговарају чињеничном стању.

Обвезници фискализације који нису евидентирали у систему пореза на додату вредност на дан подношења изјаве о заинтересованости финансијску подршку остварују у износу увећаном за 20%.

С обзиром на то да је рок за **усклађивање послова са Законом о фискализацији најкасније до 30. априла 2022. године**, а да се **губитак права на финансијску подршку** везује за започињање обављања (односно евидентирање) промета на мало до **1. октобра 2022. године** (рок се разликује за пет месеци), према нашем мишљењу, тај рок за губитак права на добијену финансијску подршку може да се односи само:

- на предузетнике који су регистровани привремено прекид обављања делатности, а добили су финансијску подршку, па морају да наставе са обављањем делатности и започну вршење делатности (евидентирање) промета на мало најкасније до 1. октобра 2022. године;
- на обвезнике који тренутно не врше промет на мало, али планирају да започну са вршењем промета на мало, па сада пријављују малопродајни простор (и добијају финансијску подршку) у ком ће тек након 1. маја започети са вршењем промета на мало; или
- на обвезнике који планирају да у неком додатном малопродајном простору (осим оних у којима већ врше промет на мало) започну вршење промета на

мало након 1. маја, па сада подносе изјаву о заинтересованости за финансијску подршку (за све пословне просторије, укључујући и те будуће).

Сви остали обвезници свакако најкасније од 1. 5. 2022. године морају да започну евидентирање промета на мало у складу са Законом о фискализацији.

Обвезник фискализације који изгуби право на коришћење финансијске подршке дужан је да изврши повраћај средстава на наменски рачун, отворен за ту намену у Управи за трезор, у износу који му је додељен по том основу, са каматом обрачунатом по стопи по којој се врши обрачун камате за кашњење у исплати пореских обавеза почев од дана када је исплаћена финансијска подршка, а најкасније у року од пет дана од дана губитка права на финансијску подршку. Пореска управа проверава испуњеност услова за губитак права на коришћење финансијске подршке по наведеном програму, као и за принудну наплату у случају губитка права, у роковима за застарелост права на утврђивање и наплату пореза и споредних пореских давања, који су прописани законом којим се уређују порески поступак и пореска администрација.

ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуна камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимасти од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуна камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За више информација и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Коментар Правилника о обрасцу архивске књиге

Министар културе и информисања, на основу члана 9. став 5. Закона о архивској грађи и архивској делатности („Сл. гласник РС” бр. 6/2020), као и члана 24. став 2. Закона о Влади („Сл. гласник РС” бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон), донео је Правилник о обрасцу архивске књиге, који је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 34/2022, а ступио је на снагу 24. 3. 2022. године.

Члан 1. Правилника прописује образац архивске књиге коју воде ствараоци и имаоци архивске грађе и документарног материјала. Чланом 2. тачке 10) и 11) Закона о архивској грађи и архивској делатности дефинисани су ствараоци и имаоци архивске грађе и документарног материјала:

- правна или физичка лица чијим деловањем настаје архивска грађа и документарни материјал (тачка 10),
- имаоци архивске грађе и документарног материјала

како носиоци права на архивској грађи и документарном материјалу (власник односно имаоц другог стварног права или страна у облигационом односу) или свако друго (правно или физичко) лице које на било који начин и по било којем основу има државину над њом (тачка 11).

Члан 2. Правилника прописује да је **архивска књига** основна евиденција о целокупној архивској грађи и документарном материјалу насталом у раду ствараоца, односно општи инвентарни преглед целокупног архивског и документарног материјала из ранијих година, при чему су ствараоци и имаоци архивске грађе и документарног материјала обавезни да је воде од оснивања, као и документарног материјала који се по било којем основу налази код ствараоца и имаоца. Архивска књига може да се води у папирном и електронском облику. Води се на обрасцу АК, који је одштампан на крају овог правилника и чини његов саставни део.

Образац АК

Ред. бр.	Датум уписа	Година настанка	Садржај	Класиф. ознака	Рок чувања из Листе категор.	Број сагласности на Листу категор.	Количина документарног материјала	Просторије и полице/уређаји за складиштење са локацијом	Број и датум записника	Примедба
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.

Члан 3. Правилника прописује да се упис архивске грађе и документарног материјала у архивску књигу врши хронолошки – по годинама и класификационим ознакама, по називу категорија документарног материјала према важећој Листи категорија архивске грађе и документарног материјала са роковима чувања (даље: Листа категорија).

Члан 4. Правилника прописује садржину обрасца архивске књиге. Прописани образац архивске

књиге, који је одштампан уз Правилник, попуњава се на следећи начин:

1) Прва рубрика „**Редни број**” – у њу се уписују од броја један надаље бројеви документарног материјала исте врсте (исте класификационе ознаке), насталог током једне године, без обзира на број јединица. Редни бројеви се настављају у књизи континуирано из године у годину. Документарне јединице обележавају се редним бројем под ко-

Поступци консолидовања приликом састављања консолидованих финансијских извештаја за 2021. годину

Правна лица која састављају консолидоване годишње финансијске извештаје (матична правна лица) дужна су да извештаје за 2021. годину ради јавног објављивања доставе Агенцији најкасније до 30. априла 2022. године. Тај рок је уједно и новина у односу на прошлу годину.

Увод

У складу са чланом 31. Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/2019 и 44/2021 – други пропис – даље: **Закон**), консолидовани годишњи финансијски извештај саставља, доставља и обелодањује правно лице које је у економској целини матично правно лице.

Матично правно лице има контролу над зависним правним лицем када над њим има:

- 1) моћ;
- 2) изложено је, или има права на варијабилне приносе по основу свог учешћа у том зависном правном лицу;
- 3) има способност да, користећи своју моћ, утиче на те приносе како би на тај начин утицало на износ приноса који му припада.

Моћ матичног правног лица у односу на зависно правно лице постоји када оно:

- 1) има већину акција или гласачких права чланова у том зависном правном лицу;
- 2) има право да именује или разреши већину чланова административног, управљачког или надзорног органа зависног правног лица, а истовремено је акционар или члан тог правног лица;
- 3) има право да врши преовлађујући утицај на зависно правно лице чији је акционар или члан у складу са уговором склопљеним са тим правним лицем или у складу са одредбама оснивачког акта или статута тог правног лица; или
- 4) као акционар или члан правног лица, у складу са споразумом са другим акционарима или члановима тог правног лица (зависног правног лица), самостално контролише већину акционара или гласачких права чланова у зависном правном лицу.

Укупан број акционара или гласачких права чланова у зависном правном лицу умањује се за гласачка права везана за акције које држи само зависно правно лице, зависно правно лице тог зависног правног лица или лице које делује у своје име али за рачун тих правних лица. За утврђивање гласачких права и права именовања и опозиција већине чланова органа управљања у било ком зависном правном лицу које поседује матично правно лице узимају се у обзир наведена права која директно поседује то матично правно лице, али и права која индиректно, преко својих других правних лица или других повезаних лица, поседује матично правно лице. Наведена права умањују се за права:

- 1) у вези са акцијама односно уделима који се држе у корист лица које није ни матично ни зависно правно лице тог матичног правног лица; или
- 2) у вези са акцијама односно уделима:
 - (1) који служе као јемство, под условом да се та права користе у складу са примљеним упутствима у вези са јемством; или
 - (2) који су у вези са одобравањем кредита, као дела уобичајених пословних активности, под условом да се гласачка права извршавају у интересу лица које пружа јемство.

На укључивање зависног правног лица у консолидовани годишњи финансијски извештај нема утицаја чињеница где се налази седиште тог зависног правног лица (у земљи или у иностранству).

Консолидовани годишњи финансијски извештај саставља се под истим датумом као и редован годишњи финансијски извештај матичног правног лица.

Консолидовани годишњи финансијски извештај обухвата:

- 1) консолидовани биланс стања;
- 2) консолидовани биланс успеха;
- 3) консолидовани извештај о осталом резултату;
- 4) консолидовани извештај о променама на капиталу;
- 5) консолидовани извештај о токовима готовине;

Биланс успеха Луња д. о. о. за период од 1. 1. до 31. 12. 2020. године		1 ЕУР = 117,5733	
Позиција	АОП	ЕУР	ДИН.
А. Пословни приходи	1001	300.000	35.271.990
I Приходи од продаје робе	1002	300.000	35.271.990
1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003	300.000	35.271.990
Б. Пословни расходи	1013	244.000	28.687.885
I Набавна вредност продате робе	1014	133.000	15.637.249
II Трошкови материјала, горива и енергије	1015	20.000	2.351.466
III Трошкови зарада	1016	70.000	8.230.131
VI Трошкови производних услуга	1022	5.000	587.867
IV Трошкови амортизације	1020	10.000	1.175.733
VIII Нематеријални трошкови	1024	6.000	705.440
В. Пословни добитак	1025	56.000	6.584.105
Ђ. Финансијски расходи	1032	8.500	999.373
I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033	5.000	587.867
II Расходи камата	1034	3.500	411.507
Ж. Губитак из финансирања	1038	8.500	999.373
М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1045	47.500	5.584.732
П. Добитак пре опорезивања	1049	47.500	5.584.732
С. Порез на добитак			
I Порески расход периода	1051	7.500	881.800
Ђ. НЕТО ДОБИТАК	1055	40.000	4.702.932

Из приказаних биланса јасно се види да се добит текуће године Луње у еврима слаже са добити из Биланса успеха, док се након превођења у динаре, у односу на добит приказану у Билансу успеха у динарима, разликује од нераспоређене добити текуће године у динарима. Исто је последица превођења позиција Биланса стања и Биланса успеха по различитим курсевима. Приликом консолидације сви приходи, расходи, имовина, обавезе и капитал, **изузев добити текуће године**, биће укључени у финансијске извештаје у динарском износу утвр-

ђеном применом одговарајућих курсева, односно биће приказани по износима приказаним у финансијским извештајима.

Луњина добит текуће године у износу од 4.702.932 динара биће укључена у консолидовани резултат групе у Билансу успеха, док ће у Консолидовани биланс стања такође бити укључен износ од 4.702.932 динара, док ће разлика од 352 динара (4.702.932 - 4.703.284) бити приказана у оквиру **рачуна 334, односно на АОП 0407.**

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Намењен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издавамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.200 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруке и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позивите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Промет добара и услуга у слободне зоне из угла опорезивања ПДВ-ом

Слободне зоне се најчешће дефинишу као инструмент економске политике у циљу економског раста и привредног развоја једне земље кроз повећани прилив инвестиција, раст извоза и последично побољшање платног биланса земље, као и пораста запослености.

1 Слободне зоне као територије са посебним погодностима

У пракси се могу срести различити термини за територије са посебним погодностима, као што су: „слободне зоне”, „слободне царинске зоне”, „слободне економске зоне”, „извозно-прерађивачке зоне”, „спољнотрговинске зоне” итд. Сви наведени термини означавају територију са посебним погодностима и олакшицама које једна држава даје, најчешће страним инвеститорима. С тим у вези поменуте погодности огледају се у омогућавању увоза стране робе без плаћања царине и других дажбина, пореза и такси, уз низ других бенефиција.

Област слободних зона у Републици Србији уређена је **Законом о слободним зонама** („Сл. гласник РС” бр. 62/06) и **Царинским законом** („Сл. гласник РС” бр. 95/2018, 91/2019 – др. закон, 144/2020 и 118/2021), као и припадајућим подзаконским актима. Као подршка развоју концепта слободних зона, крајем 2008. године основана је и Управа за слободне зоне, као орган у саставу Министарства финансија. Управа обавља послове промоције, развоја, контроле и надзора слободних зона, али и остварује сарадњу са другим државним и међународним институцијама.

Према члану 2. став 1. тачка 1) Закона о слободним зонама, слободна зона је део територије Републике Србије (даље: Србија) који је посебно ограђен и означен, на ком се обављају делатности под условима утврђеним тим законом. Корисник у зони може да, сагласно одредби члана 15. став 1. Закона о слободним зонама, а у складу са тим законом и уговором са привредним друштвом за управљање зоном, обавља производњу и пружа услуге у складу са прописима. Међутим, с обзиром на то да се ради о облику привредне екстериторијалности јер је фи-

зички ограђен и означен део територије матичне државе, корисник зоне обављањем делатности и пружањем услуга у зони не сме да угрожава животну средину, здравље људи, материјална добра и безбедност земље сагласно одредби члана 15. став 2. Закона о слободним зонама.

Подручје зоне одређује се давањем сагласности Владе Републике Србије. За сваку слободну зону одређује се подручје које обухвата места улаза и места излаза. Такође, слободне зоне морају да буду ограђене. Подручје и места улаза и излаза из слободних зона предмет су царинског надзора. Лица, роба и превозна средства могу да улазе у или излазе из слободне зоне само преко места улаза и излаза, а могу да буду и предмет царинске контроле. Напомињемо да су начин одређивања подручја слободне зоне, као и услова за подношење захтева за давање сагласности за одређивање подручја зоне, дефинисани одредбама чл. 4–9. Закона о слободним зонама.

Слободне зоне које тренутно постоје у Србији су: СЗ Пирот, СЗ Суботица, СЗ Зрењанин, СЗ Нови Сад, ФАС СЗ Крагујевац, СЗ Шабац, СЗ Ужице, СЗ Смедерево, СЗ Крушевац, СЗ Свилајнац, СЗ Апатин, СЗ Врање, СЗ Прибој, СЗ Београд и СЗ Шумадија.

1.1 Субјекти у пословању слободних зона

У пословању слободних зона могу да се појаве следећи учесници:

- 1)** оснивач зоне – орган локалне самоуправе, привредно друштво, односно предузетник који је донео одлуку или закључио уговор са другим оснивачем о оснивању зоне, а преко привредног друштва за управљање зоном подноси захтев за давање сагласности за одређивање подручја;
- 2)** привредно друштво за управљање зоном – привредно друштво које обезбеђује услове за несметано обављање делатности у зони;
- 3)** повезано лице – лице које има својство повезаног лица у смислу закона који уређује порез на добит предузећа;
- 4)** корисник зоне – правно и физичко лице које обавља делатност у зони.

том промету у делу 1. обрасца ПОПДВ, **већ у делу 3. обрасца ПОПДВ, у пољу 3.4. У датом случају обвезник ПДВ-а – корисник слободне зоне исказује податке у обрасцу ПОПДВ у делу 8, у пољу 8б.2, док у делу 3а не исказује податак о обрачунатом ПДВ-у ако су испуњени услови за остваривање пореског ослобођења.**

Такође, важно је истаћи и да се у пољу 1.3 обрасца ПОПДВ не исказује износ накнаде за промет услуга превоза добара која се уносе у слободну зону и друге услуге корисницима слободних зона које су повезане са тим уносом, за које би обвезник ПДВ-а – корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би те услуге набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне. Податак о износу накнаде за тај промет исказује се у пољу 1.4 обрасца ПОПДВ.

Пример 1: Обвезник ПДВ-а – лице Х – испоручио је другом обвезнику ПДВ-а – кориснику слободне зоне 10 тона гвожђа у износу од 500.000 динара, које ће корисник слободне зоне користити за обављање делатности у зони. Када би предметна добра набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне, обвезник ПДВ-а – корисник слободне зоне имао би право на одбитак претходног пореза. Обвезник ПДВ-а обезбедио је документацију прописану Правилником о ПДВ-у (уговор о коришћењу слободне зоне, рачун, изјаву корисника зоне, оверену копију декларације да су добра унета у слободну зону у складу са царинским прописима) и испуњава услове за пореско ослобођење. У истом пореском периоду, због техничких недостатака испоручених добара у претходном пореском периоду, на основу рекламације купца – корисника слободне зоне обвезник ПДВ-а – испоручилац добара извршио је смањење вредности испоручених добара и издао документ о смањењу накнаде за износ од 2.000.000 динара. У обрасцу ПОПДВ, у пољу 1.3 обвезник ПДВ-а лице Х исказује: - 1.500.000 (500.000 - 2.000.000).

Пример 2: Обвезник ПДВ-а – лице А, које обавља делатност производње канцеларијског материјала у слободној зони – продао је другом обвезнику ПДВ-а – лицу Б, које такође обавља производну делатност у слободној зони, канцеларијски материјал у износу од 100.000 динара. Обвезник ПДВ-а – лице А по основу наведене продаје није обрачунао ПДВ јер би обвезник ПДВ-а – лице Б имао право на од-

битак претходног пореза по основу набавке канцеларијског материјала када би делатност обављао ван слободне зоне, при чему су испуњени и сви остали услови за пореско ослобођење. У обрасцу ПОПДВ, у пољу 1.3 обвезник ПДВ-а – лице А исказује износ од 100.000 динара.

С друге стране, ако би обвезник ПДВ-а – лице А продао канцеларијски материјал банци, која такође обавља делатност у слободној зони, али без права на одбитак претходног пореза, на накнаду за испоручени канцеларијски материјал имао би обавезу да обрачуна ПДВ, с обзиром на то да банка не би имала право на одбитак претходног пореза када би канцеларијски материјал набављала за обављање делатности (без права на одбитак претходног пореза) ван слободне зоне. У том случају, податак о износу основице и износу обрачунатог ПДВ-а исказује се у делу 3, у пољу 3.2 обрасца ПОПДВ.

У пољу 1.7 обрасца ПОПДВ исказује се податак о износу наплаћеног аванса за промет о којем се подаци исказују, између осталих, и у пољу 1.3 обрасца ПОПДВ – уколико су испуњени услови за остваривање пореског ослобођења. С тим у вези, пореско ослобођење за аванс за промет:

- добара која се уносе у слободну зону из члана 24. став 1. тачка 5) Закона о ПДВ-у (промет за који је порески дужник испоручилац) – обвезник ПДВ-а може да оствари ако поседује доказе из члана 87. став 4. Правилника о ПДВ-у;
- превозних и других услуга које су повезане са уносом добара у слободну зону из члана 24. став 1. тачка 5) Закона о ПДВ-у – обвезник ПДВ-а може да оствари ако поседује доказе из члана 88. став 3. Правилника о ПДВ-у;
- добара и услуга у слободној зони из члана 24. став 1. тачка 5) Закона о ПДВ-у (промет за који је порески дужник испоручилац добара, односно пружалац услуга) – обвезник ПДВ-а може да оствари ако поседује доказе из члана 89. став 3. Правилника о ПДВ-у.

У пољу 3.4 обрасца ПОПДВ исказује се и податак о износу основице за промет добара и услуга из члана 24. Закона о ПДВ-у, за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, при чему је порески дужник (у случају да је реч о опорезивом промету) прималац добара и услуга у складу Законом о ПДВ-у (нпр. промет добара из области грађевинарства који у слободној зони врши обвезник ПДВ-а другом обвезнику – кориснику слободне зоне).

Порез на наслеђе и поклон у Републици Србији

Порез на наслеђе и поклон у Републици Србији уређен је одредбама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС” бр. 26/2001... и 118/2021 – даље: **Закон**). Наведени порез прописан је као један порески облик с обзиром на сличност пореза на наслеђе и пореза на поклон у фискалном смислу. У питању су порези који се односе на пренос имовинских права без накнаде, при чему се **порезом на наслеђе опорезује пренос имовине са умрлог лица на његове наследнике, док се порезом на поклон опорезује пренос без накнаде имовине једног лица другом.**

Наслеђује се заоставштина коју чине сва наслеђивања подобна права која су оставиоцу припала у тренутку смрти. Наследити се може на основу закона и на основу завештања (тестамент), а услови који морају да буду испуњени да би дошло до наслеђивања, односно да би уопште могло да буде речи о могућности расправљања заоставштине у оставинском поступку јесу следећи: да је наступила смрт оставиоца, постојање заоставштине, постојање наследника и основа позивања на наслеђе.

Приликом опорезивања поклона правна природа правног посла не опредељује се према називу који су уговорне стране конкретном правном послу дале, већ према правима и обавезама које за уговорне стране из тог посла произлазе. Према томе, уколико на име преноса неке имовине стицалац има одређене обавезе према преносиоцу, такав уговор се, са порескоправног становишта, не сматра поклоном, па ни када је назван уговором о поклону.

У том смислу је у Мишљењем МФ бр. 413-00-00105/2012-04 од 9. марта 2012. године наведено следеће: „Уговор назван уговором о поклону којим преносилац стицаоцу преноси право својине на непокретности у изградњи (како би продајом посебних економских целина у оквиру те непокретности стицалац обезбедио финансијска средства за завршетак изградње преосталих економских целина у оквиру те непокретности, што је била обавеза преносиоца права које се он ослобађа конкретним преносом непокретности на стицаоца), са пореског становишта не сматра се поклоном, већ теретним

правним послом на који се плаћа одговарајући порез (порез на додату вредност или порез на пренос апсолутних права).”

Под изразом „поклон” не подразумева се само типичан уговор о поклону на основу ког једна уговорна страна бестеретно преноси другој страни одређену ствар или право, већ и свако располагање којим је на рачун поклонопримца умањена имовина поклонодавца (нпр. одрицање од права у корист поклонопримца, опрост, односно умањење дуга итд.).

Примера ради, опрост новчаног потраживања које није застарело, на име чега лице које потраживање опрашта и отписује не прима противнакнаду од дужника (у било ком облику), предмет је опорезивања порезом на поклон, при чему се од опорезивања изузимају поклони које је дужник – поклонопримац примио од истог повериоца – поклонодавца за износ до укупно 100.000 динара у једној календарској години, о чему ће више речи бити у наставку текста. Међутим, позајмица новчаних средстава, коју нпр. једно привредно друштво учини другом привредном друштву, није предмет опорезивања порезом на поклон. Такође, исплата новчаних средстава од стране једног привредног друштва другом привредном друштву на име накнаде (за испоручену робу, за извршене услуге и сл.) није предмет опорезивања порезом на поклон.

1 Предмет опорезивања порезом на наслеђе и поклон

Порез на наслеђе и поклон плаћа се на право својине и друга права на непокретности из члана 2. став 1. Закона, које наследници наследе, односно поклонопримци приме на поклон. Непокретностима се сматрају грађевинско, пољопривредно, шумско и друго земљиште, као и стамбене, пословне и друге зграде, станови, пословне просторије, гараже и други (надземни и подземни) грађевински објекти, односно њихови делови. Подсећамо на то да је одредбом члана 2. став 1. Закона уређен предмет

9.1 Преношење надлежности са Пореске управе на јединице локалне самоуправе

Подсећамо на то да су приходи од пореза на наслеђе и поклон изворни приходи јединице локалне самоуправе, што значи да јединице локалне самоуправе припадају они приходи који су остварени на њеној територији по основу наведених пореских облика. Законом је прописано да се надлежност за утврђивање, наплату и контролу пореза на наслеђе и поклон и пореза на пренос апсолутних права преноси са Пореске управе на јединице локалне самоуправе. Првобитни рок за преношење надлежности одложен је крајем прошле године како би се реализовале све потребне претпоставке, а надлежност испунила ефикасно и квалитетно од стране јединица локалне самоуправе. Према томе, **почев**

од 1. јануара 2023. године јединице локалне самоуправе у целости ће утврђивати, наплаћивати и контролисати порез на наслеђе и поклон.

У том циљу јединице локалне самоуправе преузеће од Пореске управе запослене који обављају послове утврђивања, наплате и контроле пореза на наслеђе и поклон и пореза на пренос апсолутних права, затим предмете, информациони систем и архиву, као и опрему и средства за вршење надлежности у наведеним областима, сразмерно броју преузетих запослених лица (у периоду од 1. новембра до 31. децембра 2022. године). Поступке које је Пореска управа започела при вршењу надлежности, који не буду окончани до дана преузимања предмета, окончаће јединице локалне самоуправе.

ПС

Редакција

Кратке теме из области ПДВ-а кроз питања претплатника

1 Настанак пореске обавезе

Интерни обрачун ПДВ-а по основу аванса плаћеног страном лицу за будућу услугу

ПИТАЊЕ: Правно лице из Србије није ПДВ обвезник. Дат је аванс у целости инодобављачу за услугу која ће бити извршена у наредном месецу. Да ли се интерни обрачун ради одмах на основу авансног плаћања и исти пријављује у ПДВ пријави за месец када је дат аванс и како поступити када се у наредном месецу добије рачун?

ОДГОВОР: Почев од 15. октобра 2015. године пореска обавеза за све пореске дужнике одређује се у складу са јединственим правилима из члана 16. Закона о ПДВ-у. То значи да прималац добара и услуга, у случају када има статус пореског дужника, има обавезу обрачуна ПДВ-а и по основу авансног плаћања страном лицу за будући промет који је опорезив ПДВ-ом. Обрачун ПДВ-а по основу плаћеног аванса страном лицу обрачунава се применом прописане, а не прерачунате пореске стопе јер износ ПДВ-а није садржан у износу накнаде која се плаћа страном лицу.

Пореска пријава подноси се за календарски месец у којем је настала пореска обавеза. Ако

је пореска обавеза настала по основу плаћеног аванса у пуном износу, а промет услуга страног лица извршен је у наредном месецу, порески дужник пореску пријаву подноси само за месец у ком је аванс плаћен. С друге стране, ако је аванс плаћен само **делимично** у једном месецу, док је у наредном месецу извршен промет услуга, онда постоји обавеза подношења пореских пријава за оба календарска месеца. У том случају пореска основица за део накнаде који није авансно плаћен утврђује се применом средњег курса на дан промета.

Ослобођење од интерног обрачуна ПДВ-а када страно лице пружа услугу у вези са извозом добара

ПИТАЊЕ: За инокупца обавили смо превоз робе из Србије у иностранство. Нама, превознику, испостављена је фактура инодобављача за услугу пратње вангабаритног транспорта на релацији ГП Рача–Жепче. Какав је ПДВ третман примљене фактуре за услугу пратње, односно да ли смо у обавези да интерно обрачунамо ПДВ?

ОДГОВОР: У складу са чланом 12. став 4. Закона о ПДВ-у место промета пружене услуге пратње

активности у Републици Србији и иностранству, ПДВ се не обрачунава и не плаћа.”

Из Мишљења Министарства финансија бр. 413-00-03087/2010-04 од 26. 10. 2010. године:

„С тим у вези, удружење које **врши промет услуга издавања бар кодова и које по том основу наплаћује накнаду названу чланарина**, а које је у претходних дванаест месеци остварило укупан промет већи од 4.000.000 динара, сматра се обвезником ПДВ који је дужан да до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу. Поред обавезе подношења евиденционе пријаве, овај обвезник ПДВ је дужан да, почев од дана који следи дану у којем је остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара, испуњава и друге обавезе прописане Законом – да обрачунава ПДВ за промет услуга издавања бар кодова по пореској стопи од 18%, да обрачунава ПДВ за други опорезиви промет по прописаној пореској стопи, да издаје рачуне, води евиденцију, подноси пореске пријаве, плаћа ПДВ и др. Поред тога, Министарство финансија указује на то да ако новчана средства названа приступнином која обвезник ПДВ – удружење наплаћује од будућих чланова приликом приступања удружењу представљају накнаду за промет добара или услуга који је опорезив ПДВ, обвезник ПДВ – удружење је дужно да по том основу обрачуна ПДВ и да обрачуна ПДВ плати у складу са Законом. Министарство напомиње да чињенице од значаја за опорезивање утврђује надлежни порески орган у складу са начелима утврђеним прописима којима се уређују порески поступак и пореска администрација.”

Поред свега, када су у питању услуге социјалне заштите, потребно је сагледати још једну околност. Наиме, чланом 25. став 2. тачка 11) Закона о ПДВ-у прописано је да се ПДВ не плаћа (без права на одбитак претходног пореза) на промет услуга социјалног старања и заштите, деље заштите и заштите младих, услуга установа социјалне заштите, као и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга од стране **лица регистрованих за обављање тих делатности**.

Према одредби члана 136. Правилника о ПДВ-у, услугама се, у смислу члана 25. став 2. тачка 11) Закона, сматрају услуге које пружају установе социјалне заштите: **центри за социјални рад, установе за смештај корисника и установе за дневни боравак и помоћ у кући** у складу са прописима који уређују социјалну заштиту и социјалну сигурност грађана, **регистроване за обављање тих делатно-**

сти, независно од тога да ли су усмерене ка остваривању добити.

Значи, уколико је поменуто удружење регистровано (у складу са Законом о социјалној заштити) као установа социјалне заштите, промет услуга које врши у складу са тим законом (за који наплаћује накнаду коју назива чланарином или је наплаћује из буџета ЈЛС) ослобођен је ПДВ-а без права на одбитак претходног пореза, **па се тај промет НЕ урачунава у укупан остварени промет (од 8 милиона) по основу којег постоји обавеза евидентирања у систем ПДВ-а по сили закона.**

Претежни извозник: извоз опреме (основног средства)

ПИТАЊЕ: Правно лице има статус претежног извозника. Уз ПППДВ пријаву, сваког месеца доставља и образац ПИДПДВ1. У октобру је извршен извоз половне машине, која је била евидентирана као основно средство правног лица. Да ли се тај податак уноси у поље 001 ПДВ пријаве и да ли се податак о промету уноси у образац ПИДПДВ1?

ОДГОВОР: Извршеним извозом добара сматра се извршен извоз производа и робе на страном тржиште који обвезник пореза исказује као приход од продаје производа на страном тржишту. По Правилнику о Контном оквиру, то су приходи од продаје робе исказани на рачунима: 601,603 и 605, као и део прихода који се односи на продају производа, који је исказан на рачунима 611, 613 и 615.

С обзиром на то да се приликом продаје основних средстава иста евидентира по нето принципу, уз коришћење рачуна 570 или 670 (у зависности од тога да ли је продајна цена нижа или виша од неотписане вредности основних средстава), а у смислу примене Уредбе о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство, продаја опреме (основног средства) не сматра се извршеним извозом добара. Такође, промет опреме за вршење делатности не улази ни у укупан промет у складу са чланом 33. став 6. Закона о ПДВ-у. Дакле, наведена продаја основних средстава није предмет евидентирања у ПИД ПДВ1 обрасцу.

Што се тиче исказивања извоза у ПДВ евиденцијама, извоз поменутог опреме евидентирате у пољу 1.1. ПОПДВ обрасца, с тим што ће тај податак бити исказан у пољу 001 пореске пријаве ПППДВ.

Пореска пријава за годишњи порез на доходак грађана за 2021. годину – подношење до 16. маја 2022. године

Годишњи порез на доходак грађана утврђује се и плаћа у складу са одредбама чл. 87, 88, 89. и 89а Закона о порезу на доходак грађана. **Крајњи рок за подношење пореске пријаве за утврђивање годишњег пореза на доходак грађана за 2021. годину јесте 16. мај 2022. године**, пошто 15. мај пада у недељу.

У овом тексту наведени су елементи утврђивања годишњег пореза на доходак грађана за 2021. годину, уз напомену да годишњи порез на доходак грађана за 2021. годину плаћају физичка лица која су у 2021. години остварила доходак већи од 3.268.224 динара.

1 Обвезници годишњег пореза на доходак

У погледу утврђивања годишњег пореза постоје две групе пореских обвезника. Сагласно члану 87. став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 118/2021 – даље: **Закон**), годишњи порез на доходак грађана **плаћају физичка лица** која су у календарској години остварила доходак већи од троструког износа просечне годишње зараде по запосленом, исплаћене у Републици у години за коју се утврђује порез, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике, а то су:

- 1)** резидент Републике Србије (даље: **резидент**) – за доходак остварен на територији Републике Србије (даље: Република) и у другој држави, и
 - 2)** физичко лице које није резидент (даље: **нерезидент**) – за доходак остварен на територији Републике,
- који су у календарској 2021. години остварили доходак већи од 3.268.224 динара.**

1.1 Резиденти – обвезници пореза

Резидент Републике је, према одредбама члана 7. ст. 2. и 3. Закона, физичко лице које испуњава један од следећих услова:

- 1)** да на територији Републике има пребивалиште или центар пословних и животних интереса,

- 2)** да на територији Републике непрекидно или са прекидима борави 183 или више дана у периоду од 12 месеци, који почиње или се завршава у односној пореској години.

Наведени услови за стицање статуса резидента Републике **прописани су алтернативно**, што значи да је потребно да буде испуњен један од постављених услова да би одређено лице било резидент Републике.

За одређивање боравка на територији Републике из наведене тачке 2) **пуним даном боравка** у Републици сматраће се и боравак у делу дана, у било ком периоду између 00 и 24 часа, осим дела дана који физичко лице проведе у транзиту кроз Републику.

Закон у члану 7. даје и следећа одређења у вези са резидентом – обвезником годишњег пореза:

- 1)** физичко лице које у 2021. години није боравило на територији Републике и које у њој не испуњава услов да се сматра пореским резидентом по основу тога што на територији Републике има пребивалиште или центар пословних и животних интереса – **неће се сматрати резидентом Републике за 2021. пореску годину;**
- 2)** физичко лице које није било резидент у години која претходи години доласка у Републику **неће се сматрати резидентом** за период пре дана када је први пут ушло на територију Републике, под условом да у периоду године који претходи дану првог уласка на територију Републике не испуњава услов да се сматра резидентом по основу тога што на територији Републике има пребивалиште или центар пословних и животних интереса;
- 3)** физичко лице које није резидент у години која следи након године у којој је оно коначно напустило Републику **неће се сматрати резидентом** за период године који следи након дана коначног напуштања територије Републике, под условом да се у том периоду не може сматрати резидентом Републике по основу тога што на територији Републике има пребивалиште или центар пословних и животних интереса;

оправданих разлога (болест, одсуствовање из земље, несрећни случај, елементарна непогода већих размера и сл.), док ти разлози постоје, а најдуже за шест месеци од дана истека законског рока за подношење пријаве. О захтеву за продужење рока за подношење пореске пријаве одлучује Пореска управа у месту у ком се подноси пореска пријава у року од пет дана од дана пријема захтева.

Ако је истекао законски рок за подношење пореске пријаве и захтев за продужење рока је одбијен, пореска пријава мора да се поднесе у року од пет дана од дана достављања закључка о одбијању. Ако је захтев одбијен, пореска пријава мора да се поднесе у року од пет дана од дана достављања закључка о одбијању. Против закључка о одбијању није дозвољена жалба.

15 Казнене одредбе

Према члан 180. став 1. тачка 6) ЗПППА, новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које није предузетник ако Пореској управи не поднесе или не поднесе у законском или додатном року пореску пријаву, или ако је поднесе непотписану, или у пријаву унесе нетачне податке, а не исправи их у прописаном року, или је поднесе без потребне документације и доказа од значаја за утврђивање пореза. Порески обвезник – физичко лице које није предузетник, који не изврши уплату пореза утврђеног у пореској пријави, односно решењу Пореске управе, казниће се новчаном казном у износу од 50% утврђеног пореза, а не мање од 5.000 динара.

ПС

Мр Жељко Албанезе

Издаци послодаваца за исплату појединих врста накнада за рад запослених, односно других лица

Увод

За обављање послова из своје или ван своје делатности послодавци могу да ангажују радну снагу по два основа: по основу радног односа и по основу уговорног односа ван радног односа. Послодавац самостално одлучује каква квалификациона структура радника му је потребна и на који начин ће они обављати те послове – као запослени или ван запослења, путем уговора о раду, уговора о делу или уговора о повременом послу и сл. При избору за један од наведених начина ангажовања радника накнаде које им се плаћају за рад, заједно са припадајућим пореским обавезама, представљају важну компоненту пословних расхода. Из тих могућности такође произлази и актуелно питање **које је пореско оптерећење на сваки динар накнаде за рад у оквиру и ван радног односа**. Зато ћемо у овом чланку утврдити и упоредити колико послодавца „кошта” редован рад (исплаћен кроз зараду и пра-

теће пореске обавезе) и рад по неком од уговорних односа (искажан кроз накнаду за рад и пореске обавезе) у 2022. години. Наравно, уз то треба имати у виду и пратеће законске одредбе, које регулишу под којим условима уговорни рад може да се успостави, ко може да га обавља, шта сем новчане накнаде тај рад доноси извршиоцу, који послови могу да се обављају по уговорном односу, колико дуго такав рад може да се обавља итд.

Неопходно је подсетити на то да је фискално оптерећење рада, мерено учешћем пореза на зараде и доприноса за социјално осигурање у укупним трошковима рада, последњих година смањено. Фискалном растерећењу допринело је повећање неопорезивог дела зараде са 16.300 на 19.300 динара, смањење збирне стопе доприноса за ПИО са 26% на 25%, као и смањење стопе доприноса за осигурање за случај незапослености са 1,5% на 0,75%, што је у претходне три године укупно смањило оптерећење нето просечне зараде за око три процентна поена.

обавеза, а за запослено лице 56 динара пореских обавеза;

3) на 100 динара накнаде за рад по уговору о привремено-повременом обављању послова незапосленог лица треба издвојити 66 динара пореских обавеза;

4) на 100 динара накнаде за рад по уговору о привремено-повременом обављању послова пензионисаног лица треба издвојити 46 динара пореских обавеза;

5) на 100 динара накнаде за рад по уговору о привремено-повременом обављању послова члана задруге млађег од 26 година на школовању треба издвојити 17 динара пореских обавеза по основу рада, односно 29 динара укупних обавеза;

6) на 100 динара накнаде за рад по уговору о привремено-повременом обављању послова члана за-

друге који има више од 26 година треба издвојити 66 динара пореских обавеза по основу рада, односно 78 динара укупних обавеза;

7) на 100 динара накнаде за рад по ауторском уговору треба издвојити од 29 до 42 динара пореских обавеза, ако послодавац плаћа порез и допринос за ПИО извршиоцу, за нормиране трошкове од 34 до 50%;

8) на 100 динара накнаде за рад по уговору о допунском раду (може да га обавља само запослено лице) треба издвојити 56 динара пореских обавеза;

9) на 100 динара накнаде за рад по уговору о раду ван просторија послодавца треба издвојити од 54 до око 64 динара пореских обавеза, у зависности од висине зараде.

ПС

Биљана Бауцал Рајић, самостални саветник у Одсеку за порез на доходак грађана и доприносе за социјално осигурање Министарства финансија

Накнада трошкова службеног путовања у земљи и иностранству

Према одредби члана 118. став 1. т. 2) и 3) Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – УС, 113/17 и 95/18 – др. пропис) запослени има право на накнаду трошкова за време проведено на службеном путу у земљи и за време проведено на службеном путовању у иностранству у складу са општим актом и уговором о раду. Наведеним законским одредбама није прецизирано на које трошкове запослени има право, али уобичајени трошкови су:

- 1) дневница за службено путовање,
- 2) трошкови смештаја на службеном путу и
- 3) трошкови превоза на службеном путу.

Послодавац својим општим актом и уговором о раду утврђује висину накнаде наведених трошкова, као и услове под којима запослени има право на надокнаду тих трошкова. Својим општим актом послодавац може да утврди право запосленог и на друге трошкове службеног пута, у зависности од потреба службеног посла.

У вези са пореским третманом накнаде наведених трошкова, уколико се запосленом врши исплата наведених трошкова у износу већем од неопорезивог износа из члана 18. став 1. т. 2)–5) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/01... и 118/21), обрачунава се и плаћа порез на зараде по стопи од 10%.

1 Службено путовање у земљи

1.1 Дужина трајања службеног путовања у земљи

Дужина трајања службеног пута у земљи није утврђена ниједним прописом.

Одредбом члана 4. ст. 2. и 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС” бр. 98/07 – пречишћен текст, 84/14, 84/15 и 74/21 – даље: **Уредба**) прописано је да службено путовање у земљи може да траје најдуже петнаест дана непрекидно, с тим

Закључак

Имајући у виду све претходно наведено могу се извести одређени закључци који се односе на службено путовање у земљи и иностранству:

- Не постоје прописи у вези са питањима која се односе на службено путовање, као што су на које трошкове запослени има право, висина накнаде тих трошкова, дужина трајања службеног путовања, у којим случајевима запослени остварује право на пуну дневницу, односно на пола дневнице и друга питања која се тичу наведене тематике.

- Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника уређују се услови под којима државни службеници и намештеници остварују право на накнаду трошкова који настају у вези са њиховим радом у државном органу и начин накнаде трошкова.

- Одредбе поменуте уредбе обавезујуће су само за запослене у државним органима, али због непостојања других прописа којима се питање накнаде трошкова

службеног путовања регулише, привредни субјекти својим општим актом могу да уреде предметна питања онако како је то уређено Уредбом. То, наравно, не значи да не могу да изаберу други начин утврђивања накнаде трошкова службених путовања.

- **Послодавац својим општим актом и уговором о раду утврђује висину накнаде наведених трошкова, као и услове под којима запослени има право на надокнаду истих. Својим општим актом послодавац може да утврди право запосленог и на друге трошкове службеног пута, у зависности од потреба службеног посла.**

- **Са становишта опорезивања накнаде трошкова службеног путовања у земљи и иностранству, одредбама члана 18. Закона о порезу на доходак грађана уређени су неопорезиви износи дневница за службено путовање у земљи и иностранству, као и накнаде трошкова смештаја и превоза на службеном путовању.**

ПС

Мр Жељко Албанезе

Исплата и опорезивања примања чланова органа за спровођење избора

Поводом предстојећих председничких, парламентарних, локалних и покрајинских избора у априлу 2022. године подсећамо на то да, сагласно новом **Закону о локалним изборима** („Сл. гласник РС” бр. 14/2022, у примени од 8. 2. 2022), новом **Закону о избору народних посланика** („Сл. гласник РС” бр. 14/2022, у примени од 8. 2. 2022) и новом **Закону о избору председника Републике** („Сл. гласник РС” бр. 14/2022, у примени од 8. 2. 2022), органи за спровођење избора су:

1) за спровођење локалних избора:

- изборна комисија јединице локалне самоуправе (даље: изборна комисија) и
- бирачки одбори;

2) за спровођење избора народних посланика и председника Републике:

- Републичка изборна комисија и
- бирачки одбори.

Средства за рад органа за спровођење избора, изборни материјал и други трошкови спровођења

избора обезбеђују се у буџету Републике, односно у буџету јединице локалне самоуправе. При томе, **чланови наведених органа за спровођење избора имају право на накнаду за рад у тим органима, чију висину утврђују:**

- Републичка изборна комисија – члановима органа за избор председника Републике и народних посланика (члан 169. Закона о избору народних посланика и члан 8. Закона о избору председника Републике), односно

- изборна комисија на локалу – члановима органа за локалне изборе (члан 7. Закона о локалним изборима).

Накнаде члановима органа за спровођење избора имају и свој порески третман. Конкретно, **Закон о порезу на доходак грађана** („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 118/2021 – даље: Закон о порезу) прописао је у члану 9. тачка 29) да се **не плаћа порез на доходак грађана на примања остварена по основу накнада за рад чланова изборних ко-**

свој рад чланови Републичке изборне комисије плаћају следеће пореске обавезе:

1) порез на доходак грађана на друге приходе на пун бруто износ накнаде по умањењу за 20% нормираних трошкова, с тим што је обвезник пореза физичко лице које оствари накнаду;

2) допринос за пензијско и инвалидско осигурање на терет физичког лица које је остварило накнаду по стопи од 25,0%, при чему основицу за обрачун доприноса представља опорезиви приход од уговорене накнаде – основица на коју се плаћа порез (не примењује се најнижа основица);

3) допринос за здравствено осигурање, који се обрачунава само ако члан комисије који остварује новчану накнаду није осигуран по другом основу, с тим што се допринос обрачунава по стопи од 10,30% на терет физичког лица које је остварило накнаду, а основица за обрачун доприноса је опорезиви приход од уговорене накнаде – основица на коју се плаћа порез.

Ако је накнада члану Републичке изборне комисије утврђена у **нето износу**, члану се гарантује тај износ исплате, уз обрачун свих прописаних пореских обавеза. **Ради превођења у бруто износ, нето накнада исплаћена члану наведене комисије утврђује се преко следећих формула:**

1) ако се накнада односи на члана за ког се плаћају порез и допринос за пензијско и инвалидско осигурање, бруто износ накнаде добија се по формули:

$$\text{Бруто} = \text{Нето накнада} : 0,64;$$

2) ако се накнада односи на члана за ког се плаћају порез и доприноси за пензијско и инвалидско осигурање и здравствено осигурање, бруто износ накнаде добија се по формули:

$$\text{Бруто} = \text{Нето накнада} : 0,5576.$$

У наредној табели приказана су два примера обрачуна накнаде члановима Републичке изборне комисије:

Ред. бр.	Опис	Члан РИК – осигуран по другом основу (плаћају се порез и допринос за ПИО)	Члан РИК – није осигуран по другом основу (плаћају се порез, допринос за ПИО и допринос за здравствено осигурање)
1.	Нето износ накнаде	30.000,00	27.880,00
2.	Неопорезовани износ	-	-
3.	Опорезиви износ (ред. бр. 1 - ред. бр. 2)	30.000,00	27.880,00
4.	Коефицијент за прерачун	0,64	0,5576
5.	Бруто накнада (ред. бр. 3 : ред. бр. 4)	46.875,00	50.000,00
6.	Нормирани трошкови (20% x ред. бр. 5)	9.375,00	10.000,00
7.	Основица за плаћање пореза и доприноса (ред. бр. 5 - ред. бр. 6)	37.500,00	40.000,00
8.	Порез (20% x ред. бр. 7)	7.500,00	8.000,00
9.	Допринос за ПИО (25,0% x ред. бр. 7)	9.375,00	10.000,00
10.	Допринос за здравствено осигурање (10,30% x ред. бр. 7)	-	4.120,00
11.	Укупни трошкови (ред. бр. 3 + ред. бр. 8 + ред. бр. 9 + ред. бр. 10)	46.875,00	50.000,00

Увек када се на накнаду члана Републичке изборне комисије обрачунају порез и доприноси, исплатилац накнаде, као порески платалац, дужан је да пре исплате Пореској управи поднесе пореску пријаву за порез и доприносе по одбитку на образцу ППП-ПД, уз коришћење ОВП:

- 601 – када је прималац прихода осигуран по другом основу;
- 602 – када прималац прихода није осигуран по другом основу;
- 603 – када је примаоцу прихода није обвезник доприноса.

Рачун за уплату пореских обавеза је 840-4848-37.

Одсуство са рада и исплате запосленима поводом верских и државног празника у априлу у мају

Увод

У складу са Законом о државним и другим празницима у Републици Србији („Сл. гласник РС” бр. 43/2001, 101/2007 и 92/2011 – даље: Закон), у току априла и маја славе се следећи празници:

1) ускршњи празници – за католике и припаднике других хришћанских верских заједница **почев од Великог петка 15. априла закључно са другим даном Ускрса у понедељак 18. априла;**

2) васкршњи празници који су нерадни дани за све запослене у Републици, а празнују се ове године **почевши од 22. априла – Великог петка, па закључно са другим даном Васкрса – понедељком 25. априлом;**

3) Празник рада, који се празнује 1. и 2. маја, који ове године падају у недељу и понедељак, а пошто један од дана празника пада у недељу, празник се продужава и на први наредан радни дан, што је уторак 3. мај.

Православни верници који славе Ђурђевдан, као први дан своје крсне славе, празнују тај верски празник у петак 6. маја. Подсећамо и на то да се празници Дан победе (9. мај) и Дан сећања на жртве холокауста, геноцида и других жртава фашизма у Другом светском рату (22. април) празнују радно.

Напомињемо да само запослени католичке вероисповести имају право на одсуство са рада на наведене дане Ускрса, уз право на плаћање накнаде зараде. Да би имао право на одсуство и накнаду зараде за те дане, запослени код послодавца мора писмено да се изјасни као припадник католичке вероисповести, при чему послодавац не може да му ускрати одсуство на празник Ускрс, осим ако је по писменом налогу послодавца његово присуство у неки од тих дана неопходно на раду. Тада послодавац мора да му исплати увећање зараде за рад на празник.

1 Нерадни дани са правом на накнаду зараде за празнике у априлу и мају

Запослени имају право на накнаду зараде за време одсуствовања са рада у дане државних и верских празника који су нерадни дани само ако празник падне у дане који су према распореду радног времена њихови радни дани, при чему запослени који раде у дане празника остварују право на зараду и увећање зараде. Према извршеном распореду радног времена (петодневна радна недеља, шестодневна радна недеља или рад у сменама или у турнусима) послодавац утврђује који су дани за запосленог радни дани, а у које падају дани празника, па му за те дане исплаћује накнаду зараде. За дане празника који су према распореду радног времена за запосленог дани недељног одмора запосленом не припада право на накнаду зараде.

На основу наведеног **запослени поводом одсуства са рада за празнике у априлу и мају, у зависности од распореда рада и верске припадности, остварују право на накнаду зараде – плате (даље: зарада) за следеће дане:**

1) за 15. и 18. април – запослени који су припадници католичке или друге хришћанске верске заједнице, који раде у петодневној радној недељи – од понедељка до петка, док су им субота и недеља дани недељног одмора;

2) за 15, 16. и 18. април – запослени који су припадници католичке или друге хришћанске верске заједнице, који раде у шестодневној радној недељи – од понедељка до суботе, с тим што им је недеља дан недељног одмора;

3) за 22. и 25. април – сви запослени, без обзира на верску припадност, који раде у петодневној радној недељи – од понедељка до петка, с тим што су им субота и недеља дани недељног одмора;

4) за 22, 23. и 25. април – сви запослени, без обзира на верску припадност, који раде у шестод-

и на увећану зараду за рад на дан празника јер се првوماјски празници празнују два дана;

■ **ради 1. и 2. маја, а 3. маја празнује** – за рад 1. маја (недеља), који је дан недељног одмора, запослени има право на зараду, увећање зараде за рад на празник и за прековремени рад, за рад у понедељак 2. маја има право на зараду и увећање за рад на празник, а за уторак 3. маја остварује право на накнаду зараде;

■ **ради 1. и 3. маја, а 2. маја празнује** – за рад 1. маја (недеља), који је дан недељног одмора, запослени има право на зараду, увећање зараде за рад на празник и за прековремени рад, за рад у уторак 3. маја има право на зараду и увећање за рад на празник, а за понедељак 2. маја остварује право на накнаду зараде;

■ **ради 2. и 3. маја, а 1. маја празнује** – за рад 2. и 3. маја (понедељак и уторак) запослени има право на зараду и увећање зараде за рад на празник, а за недељу 1. нема право на накнаду зараде јер је то дан његовог недељног одмора.

У посебном случају, уколико су запосленом по распореду радног времена 1, 2. и 3. мај радни дани, а због потребе посла мора да ради у те дане, има право на зараду и увећану зараду за рад на празник за два дана – 1. и 2. мај. Не остварује право на увећање за прековремени рад јер су то његови радни дани по распореду рада. За рад на 3. мај остварује зараду, али не и увећање за рад на празник јер се првوماјски празници славе два дана.

4 Остале напомене

У вези са предстојећим данима празника дајемо и следеће напомене:

1) Уколико у време коришћења годишњег одмора падне и државни или верски празник, годишњи одмор се продужава за дане празника.

2) Запосленом који се налази на боловању, породиљском одсуству или другим одсуствима припада накнада зараде утврђена за конкретно одсуство и за оне радне дане у које је током тог одсуства пао празник.

3) Када послодавац упути запосленог на службено путовање на дан празника који је по закону нерадни дан, запослени по том основу има право на:

■ дневницу за службено путовање у висини утврђеној законом и општим актом послодавца, односно уговором о раду;

■ зараду за тај дан у висини која је утврђена општим актом и уговором о раду за послове које запослени обавља – 100% зараде за тај дан;

■ увећану зараду за рад на дан празника у висини од 110% основне зараде.

Према томе, ако послодавац упути на службено путовање запосленог на дан празника који је по закону нерадни дан, сматра се да је запослени радио на дан празника, па му се по том основу не увећава дневница за службено путовање, већ му се исплаћује у износу утврђеном општим актом послодавца, а увећава се зарада за рад на дан празника за 110% сходно члану 108. Закона о раду. То значи да запосленом за службено путовање на дан празника, поред дневнице, припада и дневни износ зараде за тај дан од 210%.

4) Уколико се запослени налази на тзв. принудном плаћеном одсуству по члану 116. Закона о раду, односно плаћеном одсуству, а у периоду његовог одсуства падну дани празника у дане који би били његови радни дани, за те дане празника запослени остварује накнаду зараде у висини од 100% просечне зараде у претходни дванаест месеци, према члану 114. Закона о раду, а не 60% према члану 113. Закона о раду. Дакле, дани празника не рачунају се у дане ових одсустава (Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања бр. 011-00-376/2018-02 од 25. 5. 2018. године). Практично, за дане празника продужавају се дани наведених плаћених одсустава.

ПС

ИНГ-ПРО

Кратке теме из области зарада, накнада зарада и осталих прихода грађана кроз питања претплатника

Новчана помоћ за лечење запосленог

ПИТАЊЕ: Да ли трошкови за лечење запосленог који су документовани нису предмет опорезивања порезом на доходак грађана?

ОДГОВОР: Чланом 18. став 1. тачка 10) Закона о порезу на доходак грађана (даље: ЗПДГ) прописано је да се не плаћа порез на зараде на новчане помоћи које служе за лечење запосленог у земљи или иностранству у висини стварних трошкова лечења, документовано рачунима здравствене установе која је лечење извршила, као и документовани трошкови превоза и смештаја за потребе лечења тог лица. Пре свега, да би се на основу одредбе члана 18. став 1. тачка 10) ЗПДГ остварило право на пореско ослобођење, потребно је да општим актом, односно уговором о раду предметна новчана помоћ за лечење не буде утврђена као солидарна помоћ. Значи, да би се избегли евентуални неспоразуми са Пореском управом по питању основа исплате, а самим тим и по питању пореског третмана такве исплате (јер другачији порески третман има исплата солидарне помоћи за случај болести, о чему смо детаљније писали у чланку под називом „Накнаде трошкова и солидарне помоћ запосленима и члановима њихових породица”), саветујемо обвезнике да, ако желе да примене пореско ослобођење из члана 18. став 1. тачка 10) ЗПДГ, у општем акту, односно уговору о раду предвиде основ за такво давање.

Такво давање може да буде дефинисано као друго примање у смислу члана 120. став 1. тачка 4) Закона о раду. На основу тако дефинисаног правног основа за исплату новчане помоћи за лечење запосленог, саветујемо обвезнике да пре исплате донесу одлуку у којој ће навести да се на основу одредбе члана 120. став 1. тачка 4) Закона о раду, као и на основу одговарајућег члана општег акта, односно уговора о раду, запосленом исплаћује новчана помоћ за лечење из члана 18. став 1. тачка 10) ЗПДГ. Када је тако прецизно дефинисан правни основ за исплату новчане помоћи која служи за лечење запосленог, отклања се ризик да дође до конкуренције између наведеног основа за исплату и основа

за исплату из члана 18. став 1. тачка 7) ЗПДГ – солидарна помоћ за случај болести.

Поред свега, исплата новчане помоћи која служи за лечење запосленог може да се изврши директно на рачун здравствене установе или на рачун физичког лица, али за непостојање обавезе плаћања пореза и доприноса на зараду неопходно је да буду прибављени рачуни здравствене установе која је лечење извршила. Поред трошкова лечења, поменуто пореско ослобођење обухвата и трошкове превоза (независно од типа превоза) и смештаја за потребе лечења (у здравственој установи, хотелу, приватном смештају и сл.), под условом да постоји адекватна документација којом се доказује висина стварно насталих трошкова (рачун, признаница или други доказ).

Што се доприноса за обавезно социјално осигурање тиче, не постоји обавеза плаћања доприноса на цео исплаћени износ новчане помоћи за који је остварено право на пореско ослобођење од обавезе плаћања пореза на зараду. Наиме, на основу одредбе члана 13. став 5. Закона о доприносима, у основицу доприноса за запослене и за послодавце не урачунавају се примања која запослени оствари од послодавца, на која се не плаћа порез на зараде сагласно закону којим се уређује порез на доходак грађана.

Топли оброк: различите цене различитих врста obroка које послодавац обезбеђује запосленима

ПИТАЊЕ: Запосленима је код послодавца обезбеђен организован топли оброк. На захтев запослених послодавац је обезбедио и тзв. суви оброк, који је другачије цене од топлот оброка. Да ли је могуће да својим актом уредимо да запослени добијају оброке различите цене према свом избору, што би се исказивало и на обрачунском листићу као суви оброк по једној цени и као топли оброк по другој цени?

ОДГОВОР: Ваш предлог о двојној цени топлот оброка принципијелно је могућ јер, по чл. 118. тач-

ривање права на пореско ослобођење приликом улагања средстава за решавање стамбеног питања обвезника.

На основу поднесене пријаве порески орган решењем утврђује порез, у складу са чланом 100. став 1. тачка 2) Закона о порезу на доходак грађана. Право на пореско ослобођење из члана 79. ЗПДГ, односно на порески кредит из члана 80. ЗПДГ утврђује се решењем надлежног пореског органа на основу документације о улагању средстава остварених продајом непокретности у решавање стамбеног питања (докази прописани чланом 4. горепоменутог правилника), приложене уз пореску пријаву.

Приход који бивши предузетник оствари од продаје имовине која му је остала након брисања из регистра

ПИТАЊЕ: Затворена је предузетничка трговинска радња (није била у систему ПДВ-а), а залихе су остале на стању. Сада власница жели да прода робу, па ме занима да ли има неке обавезе за порез.

ОДГОВОР: Када се ради о продаји предмета личне имовине „од случаја до случаја” (о чему физичко лице доставља одговарајући доказ, на пример изјаву о власништву), што значи да се физичко лице не бави продајом тих добара у виду нерегистроване делатности, са становишта пореза на доходак грађана, новчани прилив који физичко лице оствари по основу продаје појединих предмета своје имовине у оквиру управљања и располагања том имовином (од случаја до случаја) не подлеже обавези плаћања пореза на доходак грађана.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 414-00-111/2009-04 од 19. 10. 2009. године:

„Сагласно наведеном, а имајући у виду наводе из захтева, мишљење Министарства финансија је да се у предметном случају продаје покретних ствари (машина) **које су остале као власништво физичког лица након његовог престанка обављања самосталне делатности** као паушалца, **може сматрати да је реч о продаји предмета сопствене имовине физичког лица која се врши од случаја до случаја**, па приход који у том случају физичко лице оствари њиховом продајом не подлеже плаћању пореза на доходак грађана.”

Опорезивање продаје непокретности која се налази у иностранству, при чему ју је физичко лице стекло наслеђивањем од тетке

ПИТАЊЕ: Физичко лице, резидент Србије, наредило је стан од тетке у Хрватској, који сада продаје. Да ли је то физичко лице у обавези да пријави и плати порез у Србији?

ОДГОВОР: У складу са чланом 14. став 1. Закона о порезима на имовину, порез на наслеђе и поклон плаћа се на право својине и друга права на непокретности из члана 2. став 1. тог закона (дакле, на непокретности које се налазе на територији Републике Србије), које наследници наследе, односно поклонопримци приме на поклон.

Чланом 7. Закона о порезу на доходак грађана (даље: ЗПДГ) прописано је да је обвезник пореза на доходак грађана резидент Републике Србије (даље: резидент) за доходак остварен на територији Републике Србије (даље: Република) и у другој држави. С тим у вези, капитални добитак остварен продајом непокретности предмет је опорезивања у складу са чланом 72. ЗПДГ. При томе, чланом 72а став 1. тачка 1) ЗПДГ капиталним добитком, односно губитком у смислу тог закона не сматра се разлика настала преносом права, удела или хартија од вредности, када су стечени наслеђем у првом наследном реду.

Према одредби члана 9. став 1. Закона о наслеђивању („Сл. гласник РС” бр. 46/95, 101/03 – УС и 6/15), први наследни ред чине оставиочеви потомци и његов брачни друг. Према одредби члана 12. став 1. Закона о наслеђивању, други наследни ред чине оставиочев брачни друг и оставиочеви родитељи и њихово потомство. Дакле, братанац односно сестрић налази се у другом наследном реду у односу на тетку која је „рођена” сестра његовог оца или мајке.

Дакле, с обзиром на то да се у конкретном случају не ради о продаји непокретности која је стечена наслеђем у првом наследном реду, нема ни основа за примену пореског изузећа, па се утврђује капитални добитак од продаје непокретности у складу одредбама ЗПДГ, при чему за примену одредаба тог прописа није од значаја где се непокретност налази.

ПС

Мр Јован Чанак

Евиденција повратне амбалаже са аспекта пореских и рачуноводствених прописа код корисника јавних средстава који примењују Контни план за буџетски систем

Увод

Предмет излагања у овом тексту је третман повратне амбалаже код испоручиоца добара, посматран са становишта:

1. прописа о буџетском рачуноводству, а у првом реду подзаконског акта донесеног на основу Закона о буџетском систему – Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем („Сл. гласник РС” бр. 49/2016... 130/2021 – даље: **Правилник о Контном плану за буџетски систем**),

2. прописа о порезу на додату вредност, односно подзаконског акта донесеног за примену Закона о порезу на додату вредност – Правилника о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/2021... 127/2021 – даље: **Правилник о ПДВ-у**).

Такође, потребно је имати у виду и одредбе којима је уређена амбалажа према Закону о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС” бр. 36/2009 и 95/2018 – даље: Закон). Коментар о томе шта се подразумева под амбалажом, као и њено класификовање, у даљем излагању засниваће се на одредбама претходно поменутог закона, с тим што овај пут неће бити осврта на одредбе које регулишу амбалажни и комунални отпад.

Чланом 5. поменутог закона дефинисани су појмови у вези са амбалажом који имају следеће значење, као и шта се под њом подразумева и како се она класификује:

1) Амбалажа јесте производ направљен од материјала различитих својстава, који служи за смештај, чување, руковање, испоруку, представљање робе и заштити њене садржине, а укључује и предмете који се користе као помоћна средства за паковање, умотавање, везивање, нейројусно зашваривање, припрему за отпрему и означавање робе.

Амбалажа може да буде:

■ **примарна амбалажа**, као најмања амбалажна јединица у којој се производ продаје коначном купцу, при чему пример такве амбалаже може да буде маслац;

■ **секундарна амбалажа**, као амбалажна јединица која садржи више производа у примарној амбалажи са наменом да на продајном месту омогући груписање одређеног броја јединица за продају, без обзира на то да ли се продаје крајњем кориснику или се користи за снабдевање на продајним местима, при чему она може да се уклони са производа без утицаја на његове карактеристике. а пример је кутија за паковање више најмањих примарних амбалажних јединица поменутог маслаца;

■ **терцијарна** (транспортна) амбалажа, намењена за безбедан транспорт и руковање производа у примарној или секундарној амбалажи, као што су картонске кутије у којима се налазе производи упаковани у секундарној амбалажи, што значи да се у терцијарној амбалажи налази више јединица секундарне амбалаже у којој су упаковане најмање амбалажне јединице (маслац), с тим што она не обухвата контејнере за друмски, железнички, водни или ваздушни транспорт.

2) **Једнокрајна амбалажа** је амбалажа која је пројектована за коришћење само једном, као на пример пластичне флаше и чаше за млеко, јогурт и сл. Та врста амбалаже у литератури се назива и **неодвојивом амбалажом** јер је саставни део производа, без које производ уопште не би могао да се стави у промет (на пример, цигаретни папир код цигарета, лимена или дрвена кутија или стаклена амбалажа код производа прехранбене индустрије, амбалажа за лекове у фармацеутској индустрији и сл.).

3) **Повраћна амбалажа** је амбалажа која се, након враћања од стране потрошача, поново употребљава за исту намену. На пример, то могу да буду сандуци или гајбе за воће и поврће.

4) **Амбалажни материјал** је материјал различитог својства од ког се прави амбалажа, као на пример стакло за производњу стаклене амбалаже разних профила и величина.

5) **Амбалажни отпад** је свака амбалажа или амбалажни материјал који не може да се искористи у првобитне сврхе, изузев остатака насталих у процесу производње.

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
- за обрачун ПДВ-а који илаћа испоручилац робе на невраћену иовраћину амбалажу у складу са уговором				
6.	245249	Обавеза за ПДВ по основу разлике обрачунаог ПДВ-а и претходног пореза	12.000,00	
	121112	Текући рачуни		12.000,00
- за илаћање ПДВ-а у иореском иериоду				
7.	121112	Текући рачуни	12.000,00	
	122113	Спорна потраживања од купаца		12.000,00
- најлаћа иотраживања од купаца за износ ПДВ-а збој кашњења у испоруци иовраћине амбалаже				

Коментар књижења:

- 1) Евидентирана је испостављена фактура за продате јабуке купцу.
- 2) Евидентирана је наплата по фактури.
- 3) Евидентирано је признавање прихода након наплате по фактури.
- 4) Евидентирано је настајање обавезе обрачуна пореза на додату вредност зато што је купац каснио са повратом амбалаже сходно члану 44. Правилника о ПДВ-у.
- 5) Под претпоставком да је обавеза за ПДВ већа од претходног пореза, обвезник ПДВ-а – продавац саставио је обрачун о плаћању обавезе за ПДВ из разлога наведених у објашњењу претходне тачке овог коментара.
- 6) Евидентирано је плаћање обрачунаог ПДВ-а до краја пореског периода.
- 7) Евидентирана је наплата од купца у складу са уговором о поврату амбалаже, којим се купац обавезао да ће сносити све трошкове који терете продавца у вези са кашњењем повраћаја амбалаже продавцу.

Напомена: Повратна амбалажа у којој су испоручене јабуке купцу власништво су продавца. Дакле, ти дрвени сандуци евидентирани су као ситан инвентар. Отпрема јабука купцу у дрвеним сандуцима као пословна промена није књижена зато што је то амбалажа која се даје уз отпремницу или на реверс, уз потпис примаоца робе у амбалажи. У том реверсу требало би да пише када је роба у сандуцима запримљена, потпис лица које је робу преузело и рок када треба амбалажу вратити сходно уговору о повратној амбалажи.

Закључак

Повратна амбалажа код продавца у којој испоручује робу купцу представља нефинансијску

имовину у залихама и тако је треба третирати при исказивању имовине. Чињеница је да Правилник о Контном плану за буџетски систем није прецизније рашчланио у Контном плану шта све обухвата ситан инвентар. Ако се погледа Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 89/2020), видеће се да је у члану 10. тог правилника прописано да се на рачунима групе 10 – *Залихе материјала* исказују залихе материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара који се у целини отписује у обрачуномском периоду према називима рачуна наведене групе. Тако је прописано да се на рачуну 103 – *Алати и ситан инвентар* исказује вредност залиха алата и ситног инвентара који се у целини отписују у моменту давања на коришћење (као што су ситан инвентар, алат, ауто-гуме и амбалажа, ако се у целини отписују у извештајном периоду). Тако нешто требало је да се разради и у Контном плану за буџетски систем, а не да се отварају седмоцифрена субсубаналитичка конта на којима треба приказивати, поред осталог, и повратну амбалажу. Законодавац је прописао да се сва та врста имовине зове једним именом – ситан инвентар, чија садржина конта није прописана, што је мањкавост овог прописа. Због тога смо мишљења да би требало водити рачуна о томе да се, када се предлажу измене и допуне Правилника о Контном плану за буџетски систем, прецизније дефинише садржина ситног инвентара по структури, јер се правна лица која примењују Контни план за буџетски систем сусрећу у свом пословању и са набавком и употребом нефинансијске имовине у залихама, као што је ситан инвентар, алат, ауто-гуме и амбалажа.

Друго, Правилник о ПДВ-у унео је нове одредбе које уређују повратну амбалажу. Оно што би требало разрешити у вези са том амбалажом јесте како је треба евидентирати код продавца када у њој испоручује робу купцу. Сматрамо да би требало увести и прописати садржину конта на ком се евидентира повратна амбалажа која се налази код купца, у којој му је испоручена роба. Такође, одређену дилему изазива и питање како треба да се прикаже обавеза за ПДВ код продавца због тога што му није враћена амбалажа у уговореном року. Наш предлог је да се уговором о повратној амбалажи уведе клаузула према којој се купац који не врати амбалажу у уговореном року обавезује да ће надокнадити износ продавцу у висини обрачунаог и плаћеног пореза на додату вредност.

Календар пореских и других обавеза за април 2022. године

Закон о накнадама за коришћење јавних добара			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата накнаде за коришћење шумског земљишта у нешумске намене	1. 3 – 31. 3. 2022.	15. 4. 2022.	Накнаду за коришћење шумског земљишта у нешумске намене плаћа лице којем је корисник шума и шумског земљишта шумско земљиште дао на коришћење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за коришћење дрвета	1. 3 – 31. 3. 2022.	15. 4. 2022.	Корисник, односно сопственик шума плаћа накнаду за коришћење дрвета. Основица за обрачун накнаде је вредност дрвених сортимената
Уплата накнаде за коришћење вода	1. 3 – 31. 3. 2022.	15. 4. 2022.	Обвезник накнаде за коришћење вода је лице које воду захваћену из површинских и подземних вода користи за пиће, наводњавање, погонске, технолошке и друге намене, врши снабдевање водом за пиће системом јавног водовода, захвата воду ради флаширања, користи воду за производњу електричне енергије итд. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Накнада за извађени речни нанос	1. 3 – 31. 3. 2022.	15. 4. 2022.	Правно лице, односно предузетник који врши вађење речног наноса из лежишта на водном земљишту и на подручју угроженом ерозијом обвезник је накнаде за извађени речни нанос. Обвезник је дужан да доставља податке о локацији, врсти и количини извађеног речног наноса
Уплата накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини	1. 3 – 31. 3. 2022.	15. 4. 2022.	Власник, односно корисник пољопривредног и шумског земљишта, индустријских и других објеката, који водне објекте и системе у јавној својини користи за наводњавање, снабдевање водом индустрије, рибањака и других корисника, као лице које водне објекте и системе користи за одвођење отпадних вода из индустријских и других објеката, као и за друге намене, обвезник је накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за испуштenu воду	1. 3 – 31. 3. 2022.	15. 4. 2022.	Обвезник накнаде за испуштenu воду је лице које непосредно или посредно испушта отпадне воде у сопствену канализацију, водоток, канал, језеро и слично, лице које врши скупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода системом јавне канализације, као и лице које производи електричну енергију у термоелектранама са отвореним проточним системом за хлађење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за постављање рекламних табли	1. 3 – 31. 3. 2022.	15. 4. 2022.	Обвезник накнаде за постављање рекламних табли је правно или физичко лице које поставља рекламне табле, рекламне панове, уређаје за сликовно обавештавање или оглашавање на објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина простора изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби	1. 3 – 31. 3. 2022.	15. 4. 2022.	Обвезник накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби јесте правно или физичко лице које привремено користи делове земљишта железничког подручја, поред железничких пруга и другог земљишта које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног дела земљишта железничког подручја, изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре	1. 3 – 31. 3. 2022.	15. 4. 2022.	Обвезник плаћања накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре јесте правно лице које је власник телекомуникационе опреме. Основица за обрачун накнаде је појединачни уређај, односно за контејнере површина земљишта изражена у метрима квадратним, односно за стуб висина изражена у метрима

Закон о порезу на додату вредност Правилник о порезу на додату вредност			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 3 – 31. 3. 2022.	10. 4. 2022.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 3 – 31. 3. 2022.	15. 4. 2022.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона
Обвезник за ког је порески период календарско тромесечје подноси пореску пријаву ПП ПДВ надлежном пореском органу у року од 15 дана по истеку пореског периода	јануар–март 2022.	15. 4. 2022.	Пријава се подноси на обрасцу ПП ПДВ – Пореска пријава за порез на додату вредност
Захтев за рефакцију дипломатског и конзуларног представништва, односно међународне организације за рефакцију ПДВ у претходном тромесечју – образац РЕФ 5	јануар–март 2022.	30. 4. 2022.	

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Опис	Период	Рок	Основ
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 3 – 31. 3. 2022.	Пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Чланом 80. став 5. Закона о ошћем управном поступку („Сл. гласник РС” бр. 18/2016; ауџенџично џумачење – 95/2018) љрописано је да, ако љоследњи дан рока љада на дан када орђан не ради, рок исџиче кад љроџекне љрви наредни радни дан.

ПС

Актуелни статистички подаци на дан 25. 3. 2022. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2021. године	25. 3. 2021.	87.058,00	63.109,00
Фебруар 2021. године	26. 4. 2021.	85.864,00	62.280,00
Март 2021. године	25. 5. 2021.	89.894,00	65.289,00
Април 2021. године	25. 6. 2021.	89.582,00	64.948,00
Мај 2021. године	25. 7. 2021.	89.720,00	65.025,00
Јун 2021. године	25. 8. 2021.	89.793,00	65.070,00
Јул 2021. године	24. 9. 2021.	89.330,00	64.731,00
Август 2021. године	25. 10. 2021.	89.202,00	64.639,00
Септембар 2021. године	25. 11. 2021.	89.980,00	65.218,00
Октобар 2021. године	24. 12. 2021.	91.132,00	66.048,00
Новембар 2021. године	25. 1. 2022.	95.312,00	69.136,00
Децембар 2021. године	25. 2. 2022.	102.196,00	74.629,00

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2022. године	25. 3. 2022.	97.877,00	70.920,00

1.1 Петоструки износ просечне месечне зараде за децембар – примена за сврхе обрачуна пореске амортизације у обрасцу ОА

Петоструки износ просечне месечне зараде за децембар 2021. године износи 510.980,00 динара.

Уколико је податак о неотписаној вредности затечених средстава на крају 2021. године, утврђен у колони 8 обрасца ОА, **нижи од петоструког износа просечне месечне зараде за децембар 2021. године** према објављеном податку Завода за статистику, тај податак своди се на нулу тако што се обрачуната амортизација из колоне 7 увећа за износ неотписане вредности из колоне 8 (цео износ неотписане вредности признаје се као расход периода).

Приликом попуњавања обрасца ОА у електронској форми ово се постиже тако што се у колону 6 уписује стопа 100% (у том случају укупан салдо групе са колоне 5 уједно је признат као износ амортизације у колони 7, чиме се податак у колони 8 своди на нулу).

Дакле, са петоструким износом просечне месечне зараде за децембар 2021. године упоређује се неотписана вредност из колоне 8, па ако је износ из колоне 8 мањи, у колону 6 уписује се стопа 100%.

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2022. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	16,15%	36,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	11,00%	25,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **30.880 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2022. године, а важиће до 31. децембра 2022. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **441.400 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2022. године, а важиће до 31. децембра 2022. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2022. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец
Јануар	168	201,22	33.804,96
Фебруар	160	201,22	32.195,20
Март	184	201,22	37.024,48
Април	168	201,22	33.804,96
Мај	176	201,22	35.414,72
Јун	176	201,22	35.414,72
Јул	168	201,22	33.804,96
Август	184	201,22	37.024,48
Септембар	176	201,22	35.414,72
Октобар	168	201,22	33.804,96
Новембар	176	201,22	35.414,72
Децембар	176	201,22	35.414,72

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2022. године до 31. јануара 2023. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ ДЕЦИ ЗАПОСЛЕНИХ ДО 15 ГОДИНА СТАРОСТИ ПОВОДОМ НОВЕ ГОДИНЕ И БОЖИЋА	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 10.898 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 14.480 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец јануар 2022. године објављена је 25. 3. 2022. и износи 97.877 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 10.898 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 14.480 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 111.380 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 6.541 динара нето. На износ до 6.541 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

Ревалоризација отплатних рата по основу уговора о откупу стана под 31. 12. 2021. године

Купљене станове њихови власници могу да отплаћују у ратама у складу са уговором. Отплатна рата одређује се дељењем износа уговорене цене стана са бројем месеци у којима се дуг отплаћује. Међутим, једном одређен износ месечне рате отплате подлеже ревалоризацији у складу са још увек важећим чланом 23. Закона о становању („Сл. гласник РС” бр. 50/92... 99/2011). Наиме, иако је доношењем Закона о становању и одржавању зграда („Сл. гласник РС” бр. 104/2016) престао да важи Закон о становању, његов члан 23. остаје на снази без временског ограничења. Стога се под 31. 12. 2021. године врши ревалоризација за продате станове:

- по уговорима закљученим до 1. јула 1992. године по Закону о стамбеним односима („Сл. гласник СРС” бр. 12/1990, 47/1990, 55/1990, и „Сл. гласник РС” бр. 3/1990 и 7/1990) и

- по уговорима закљученим после 19. 7. 1994. године, па надаље, по Закону о изменама и допунама Закона о становању („Сл. гласник РС” бр. 46/1994).

Наведени су ти прописи јер су у време њихове примене успостављени различити режими ревалоризације, па сада (од 31. децембра 2021. године) рате за продате станове треба ревалоризовати зависно од датума закључења уговора о куповини стана.

1. УГОВОРИ ЗАКЉУЧЕНИ ДО 1. ЈУЛА 1992. ГОДИНЕ ревалоризују се једном годишње, и то 31. децембра текуће године. Према томе, за те уговоре треба извршити ревалоризацију 31. децембра 2021. за рате које се отплаћују од 1. јануара 2022. године, па током целе године. Ревалоризација по поменути уговорима врши се према расту потрошачких цена у Републици, а највише до висине раста просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици за обрачунски период (поређењем XII/2021 : XII/2020). При поређењу те две величине увек се узима мања.

Према подацима Републичког завода за статистику, кретање наведених величина било је следеће:

- **раст потрошачких цена у Републици** на основу поређења XII/2021 : XII/2020 износи **7,9%** – **коэффициент 0,079** („Сл. гласник РС” бр. 4/2022);

- **раст просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици** на основу поређења XII/2021 : XII/2020 износи **12,9%** – **коэффициент 0,129** (Саопштење РЗС 047/2022).

Пошто је у посматраном периоду раст потрошачких цена нижи од раста просечне зараде, **за 2021. годину ревалоризација отплатних рата за станове по уговорима закљученим до 1. 7. 1992. године, по Закону о стамбеним односима, врши се помоћу коэффициента раста потрошачких цена од 0,079.**

Следећа ревалоризација по поменути уговорима вршиће се 31. децембра 2022. године.

2. ЗА УГОВОРЕ ЗАКЉУЧЕНЕ ПОСЛЕ 19. ЈУЛА 1994. ГОДИНЕ ревалоризација отплатних рата врши се два пута годишње, и то за шестомесечне периоде: јануар–јун и јул–децембар. Прва ревалоризација је 31. децембра текуће године за рате које се отплаћују од 1. јануара, док је друга 30. јуна текуће године за рате које теку од 1. јула текуће године. Ревалоризација рата по уговорима закљученим после 19. јула 1994. године, у складу са чланом 23. ст. 2. и 3. Закона о становању, врши се према расту потрошачких цена у Републици, а највише до висине раста просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици за обрачунски период (узима се мањи износ). Према ставу 3. истог члана, ревалоризација рата врши се у зависности од месеца када је уговор о куповини стана склопљен и мањег износа између раста потрошачких цена и раста зарада без пореза и доприноса у обрачунском периоду.

У наредној табели дати су упоредни подаци о расту потрошачких цена у периоду јул–децембар 2021. године, као и подаци о расту зарада без пореза и доприноса у Републици за период јул–децембар 2021. године, на основу којих се ревалоризација рата врши применом коэффициента који је мањи.

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА